

Çok Uzak Bir Deniz • Şener Şükrü Yiğitler

Resimleyen: Yusuf Tansu Özel • Çocuk Kitaplar • Roman • 108 sayfa • Önerilen sınıflar: 3, 4, 5
DOĞA ve EVREN • MİLLİ KÜLTÜRÜMÜZ • ZAMAN ve MEKÂN • ERDEMLER
umut • Boğaziçi • turizm • kültürel miras • değerler • vapur • Van Gölü • dayanışma • İstanbul • denizcilik • efsaneler • medya • vefa • Haliç

Çocuk edebiyatımızın ödüllü yazarı **Şener Şükrü Yiğitler**, Haliç'in küçük vapurları Defterdar ve Sütlüce'nin gerçek öyküsünden yola çıkarak yazdığı romanıyla Günişiği Kitaplığı'nda. Haliç'te ve Boğaziçi'nde hep aynı seferlere çıkmaktan sıkılan, engin denizlerin, hatta okyanusların hayalini kuran Defterdar'ın, İstanbul'dan Van Gölü'ne uzanan umut dolu, sıcacık hikâyesini akıcı bir üslupla anlatıyor. Küçük Haliç vapurlarının, nice mucizeyi ve efsaneyi barındıran eşsiz Van Gölü coğrafyasındaki yeni yaşamını resmediyor; kültürel değerlerimizin yeni kuşaklara aktarımının, belleğin ve vefanın önemini her yaşta okura hatırlatıyor.

Haliç'in sakin suları, İstanbul'un neşeli vapurlarının dostluğuyla hareketlidir. Özellikle de Sütlüce ve Defterdar'ın... Engin denizlere, okyanuslara açılma hayalleri kuran Defterdar, Haliç'in küçük karabalığıdır adeta. Günün birinde, Boğaziçi'nde büyük bir tehlike atlatınca hayatı tamamen değişir. Çok merak ettiği engin sulara gönderileceğini öğrenir ve sevinçten deliye döner. Ancak küçük vapurların deniz diye gönderildiği yer, sularında efsaneler, hatta belki de bir canavar saklı olan Van Gölü'dür...

TARTIŞMA KONULARI...

- 1- Roman başlarken, küçük vapur Defterdar'ın nelerden sıkıldığını öğreniyoruz? Onun gibi her gün işini aynı düzende, tekdüze yapan başka kimleri, hangi meslekleri sayabilirsiniz?
- 2- Defterdar her karışını bildiği Haliç için neler anlatıyor? Defterdar gelecekte ne bekliyor? Ondan okyanuslar hakkında ne tür bilgiler ediniyoruz? Haliç'in ve okyanusun benzer yönleri var mı?
- 3- Boğaziçi'nde yolcu taşıyan büyük-küçük, başka hangi vapurlardan söz ediliyor? Bunların özellikleri neler? Sizce Defterdar onları kısıkanıyor olabilir mi?
- 4- Haliç'in sözcük anlamı ne? Defterdar neden Haliç'i deniz olarak görmüyor? Asmalı neye dayanarak, Haliç Hattı'nın müdürüyle konuşan Defterdar'ın kazanın etkisiyle aklını yitirdiğini düşünüyor?
- 5- Kültür mirası nedir; bu tür bir miras kimlere aktarılır? Defterdar ve arkadaşları, Balat'taki göstericilerin dediği gibi kültür mirası sayılır mı?
- 6- Defterdar ve arkadaşları, Tatvan'da yolcularla birbirlerine nasıl uyum sağlıyorlar? Yeni isimlerine ne tepki veriyorlar? Kağıthane ve Asmalı neden ekipten ayrılıyor; nereye götürülüyorlar?
- 7- Sütlüce, Van Gölü ile ilgili hangi gerçekleri anlatarak Defterdar'ın ümitlerini yıkıyor? Göle nasıl getirilmişler; ikisindeki sorunlar neden kaynaklanıyor? Defterdar, buranın deniz olmadığını söyleyen Sütlüce'nin haklı olduğunu ne zaman anlıyor?
- 8- Bir gün ansızın çıkagelen genç adam kim; neden Defterdar'la ilgileniyor; nasıl oluyor da Defterdar'ı kültür elçisi diye niteliyor? Defterdar genç adamdan göl ve çevresi hakkında neler öğreniyor? Azeri dükkân sahibiyile ilgili efsane ne?
- 9- Genç adam, Defterdar'ın ve kendisinin İstanbul'dan Tatvan'a gelişlerinin anlamını nasıl açıklıyor? Algon Ailesi'nin, Tatvan için değeri ve başarılarının sırrı ne? Genç adama göre Sütlüce iskelede dururken neden batıyor?
- 10- Van Gölü Canavarı'nın Defterdar'a saldırması olayının iç yüzü ne; gerçekten canavar var mı? Bu olayın medyada haber olması nelere yol açıyor? Kent nasıl canavar meraklılarının istilasına uğruyor; festivaldeki geçit töreninde en çok neler dikkati çekiyor?
- 11- Kente gelen meraklılar, canavarı beklerken nasıl yakınlaşıyor; birbirleriyle nasıl yardımlaşıyorlar? Kentin yaşamında neler değişiyor? Defterdar, insanların neleri, hangi değerleri fark etmesini sağlıyor?

- 12- Bir sabah Tatvan İskelesi'ne gelen otobüs kimleri getiriyor? Bu kişilerin Defterdar için önemi ne? Yaşlı adam, emekli öğretmen ve diğerleri, Defterdar'ın Haliç'ten götürülmesine engel olmak için ne yapmaları gerektiğini söylüyorlar? Onların yerinde olsanız, siz böyle bir durumda neler yapardınız?
- 13- Siz kendi kentinizin kültür miraslarını biliyor musunuz? Birkaç örnek verir misiniz?
- 14- Bu romanın sizi en çok etkileyen yönü ne? Neden?

YARATICI ETKİNLİKLER...

Çalışmaların çoğu online / çevrimiçi ortamda, ekran başında da gerçekleştirilebilir.

- **Harita çalışması:** Defterdar'ın yeni adresi Van Gölü'nü ve çevresindeki kentleri ve diğer yerleşimleri gösteren bir pano hazırlayın. Kentleri ve çevredeki kültür miraslarını işaretleyin. Bölgenin neleriyle ünlü olduğunu bu harita panosuna yerleştireceğiniz obje, resim, fotoğraf, yazı vb. ile gösterin. Böylece Van Gölü ve çevresi keşfedilsin ve tanınsın.
- **Oyun:** Çımacı, kaptan, tersane, sancak-iskele, sintine, taka, mavna, alesta gibi romanda geçen denizcilik terimlerini ve körfez, deniz, okyanus, göl, haliç, Mariana Çukuru gibi yeryüzü şekillerini küçük kâğıtlara yazın ve kâğıtları top haline getirin. Öğrenciler 3 kişilik gruplara ayrılınsın. Öğretmen her gruba sırayla bu toplardan birini atsın. Grup üyeleri 15 saniye içinde aralarında tartışarak, kâğıtta yazan terimin ne anlama geldiğini söylesin. Toplar bittiğinde bulamayan gruplar, kitapla ilgili 4 dizelik birer şiir yazsın. Bakalım öğrencilerin denizcilik ve coğrafya bilgisi mi, şiir yeteneği mi daha üstün olacak?
- **Maket:** Sınıfça birlikte çalışarak Tatvan'daki "Denizci Çocuk Heykeli"nin maketini yapın. Bu heykelle ilgili bilgileri yazarak yanına yerleştirin. Heykelin maketi, atölye boyunca öğrencilere eşlik etsin. Onunla çekilen fotoğrafları sosyal medyada paylaşın.
- **Resimleme:** Herkes, tersanede sökülen gemiler, Van Gölü'ndeki Defterdar ve Sütlüce, genç adam ve Defterdar, canavarın küçük vapura saldırması, Canavar Festivali ya da Defterdar'ın konuklarıyla göle açılması gibi hikâyeden seçeceği bir sahnenin resmini yapsın. Resimler "Çok Uzak Bir Deniz" köşesinde sergilensin.
- **Karikatür:** Herkes, Tamara'nın Aşkı, zıplayan balıklar, Van Gölü Canavarı, İskoçya'daki Loch Ness Gölü Canavarı, King Kong, Frankenstein, Yeti, Kraken, Moby Dick ya da Jaws efsanelerinden istediği birinin karikatürünü yapsın. Hayal gücünün özgürce kullanılacağı karikatürler de konularına göre gruplanarak "Çok Uzak Bir Deniz" köşesindeki sergiye eklensin.
- **Yarışma:** Herkes sırayla dünyadan ya da Türkiye'den bir kültür mirası söylesin. Daha önce verilen örneği yineleyen, 15 saniye içinde bir kültür mirası söyleyemeyen ya da bu kapsama uymayan bir örnek veren elensin. İki tur sonunda doğru örnekleri vermeyi sürdürenler topluca alkışlansın.
- **El işi:** Herkes kâğıt ya da karton gibi malzemelere hayalindeki Van Gölü Canavarı'nın resmini yapsın. Resmi oyarak çıkarsın ve yakasına taksın. Bu canavarlı rozetlerle fotoğraflar çekilsin. Sınıfın WhatsApp gruplarında paylaşılınsın. (Aynı çalışma resimlerin balonların üstüne çizilmesi yöntemiyle de yapılabilir.)
- **Fotoğraf:** Deniz ya da göl kıyısındaki bir kentteyseniz, Şehir Hatları'nda çalışan vapurların fotoğrafını çekin. Kentinizde deniz yoksa internetten vapur fotoğrafları bulun. En güzel fotoğraflardan bir seçki hazırlayın ve "Çok Uzak Bir Deniz" köşesine ayrı bir pano olarak ekleyin.
- **Röportaj:** Herkes çevresinden en az 3 kişiyle, "Van Gölü deyince aklınıza neler geliyor?" sorusunu sorarak röportaj yapsın. Yanıtları videoya kaydetsin. Birlikte izleyin ve kaç kişinin benzer yanıtlar verdiğini saptayın. Böylece çevrenizdeki Van Gölü algısını ortaya çıkarın.
- **Araştırma:** Gerçekte motorbot denilen, Haliç'teki Defterdar gibi "küçük vapurlar" haklarında bilgi edinin. Şu siteler yararlı olacaktır: <http://wowturkey.com/forum/viewtopic.php?t=58642&start=20>
<http://www.haber7.com/guncel/haber/273990-sutluce-vapuru-van-golunde-batti>